

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної Комісії
ректор Національного
транспортного університету

Олександр ГРИЩУК

_____ 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту для вступу на навчання
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності J5 «Морський та внутрішній водний транспорт»
(освітньо-професійна програма «Навігація і управління морськими
суднами»)

Програму фахового іспиту розроблено фаховою атестаційною комісією для проведення фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності J5 «Морський та внутрішній водний транспорт» (освітньо-професійна програма «Навігація і управління морськими суднами»).

Голова фахової атестаційної комісії
канд. екон. наук, доцент

29 травня 2025 р.

Юрій КЛОЧКОВ

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради Київського інституту водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного 26 березня 2025 року, протокол № 10.

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради Навчально-наукового Київського інституту водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного НТУ 29 травня 2025 року (у зв'язку з реорганізацією Державного університету інфраструктури та технологій відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2024 року №727 «Про реорганізацію Державного університету інфраструктури та технологій» та Наказу Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2024 року №1140 «Про реорганізацію Державного університету інфраструктури та технологій»).

Голова Вченої ради,
в.о. директора Навчально-наукового
Київського інституту водного
транспорту імені гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного
д-р техн.наук, професор

29 травня 2025 р.

Олена ТИМОЩУК

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1. Теорія та будова судна.....	5
2. Морська практика.....	8
3. Лоція та навігаційно-гідрографічне обладнання водних шляхів та акваторій.....	11
Критерії оцінювання підготовленості вступників.....	15
Додаток А. Форма білета фахового іспиту	17

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра (6 рівень Національної рамки кваліфікацій, далі – НРК6) або освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) (7 рівень Національної рамки кваліфікацій, далі – НРК7) передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності J5 «Морський та внутрішній водний транспорт» (освітньо-професійна програма «Навігація та управління морськими суднами») на основі НРК6 або НРК7 розроблена фаховою атестаційною комісією на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Навігація та управління морськими суднами» зі спеціальності J5 «Морський та внутрішній водний транспорті» у Національному транспортному університеті.

Фаховий іспит проводять у письмовій формі з використанням тестових технологій.

Білет фахового іспиту містить 14 запитань двох рівнів складності.

Запитання першого рівня складності (з першого по десяте питання білета фахового іспиту) передбачають вибір вступником правильного варіанта відповіді із наведених у білеті трьох варіантів відповіді, з яких тільки один правильний.

Запитання другого рівня складності (з одинадцятого по чотирнадцяте запитання білета фахового іспиту) передбачають надання вступником розгорнутої теоретичної відповіді.

Правильний на думку вступника варіант відповіді на запитання першого рівня складності вступник позначає безпосередньо на бланку білета фахового іспиту.

Відповіді на запитання другого рівня складності вступник наводить на бланках письмової відповіді.

1. ТЕОРІЯ ТА БУДОВА СУДНА

1. Головні розміри та характеристики судна

Лінійні розміри судна, види довжини, ширини, углибки, висоти борту. Вагові характеристики, водотоннажність, вантажопід'ємність, дедвейт тощо. Об'ємні характеристики: місткість вантажних приміщень, валова та чиста місткість. Швидкість.

2. Архітектурно-конструктивний тип

Види носових та кормових частин, розташування машинного відділення та надбудов, баку, юту, інших ознак. Формула архітектурно-конструктивного типу. Формулювання архітектурно-конструктивного типу різних суден.

3. Навантаження, які діють на судно

Закон Архімеда та його слідства. Причини плавучості судна. Сила тяжіння та сила підтримки. Зовнішні та внутрішні навантаження. Розподіл ваги. Причини остійності судна. Причини міцності корпусу судна. Опір води рухові судна. Розрахунок сили виштовхування

4. Конструкція корпусу судна: палуба, борт, днище.

Системи набору: поздовжня, поперечна, змішана, їх переваги та недоліки. Елементи набору палуби, борту, днища, їх назви та функціональне призначення. Елементи набору палуби, борту, днища, їх назви та функціональне призначення.

5. Конструкція корпусу судна: кінцеві елементи, перетини, машинне відділення.

Елементи набору носової та кормової частини, перетинів, району машинного відділення, їх особливості та призначення.

6. Енергетичні установки

Класифікація суднових енергетичних установок, історія розвитку, призначення. Потужність енергетичних установок, види та одиниці вимірювання.

7. Системи та пристрої

Класифікація суднових пристроїв та систем. Призначення. Головні конструктивні елементи суднових систем та пристроїв.

8. Рушії

Класифікація суднових рушіїв. Особливості конструкції та умов експлуатації. Головні конструктивні елементи.

9. Судна з динамічними принципами підтримки.

Класифікація суден з динамічними принципами підтримки. Судна на підводних крилах, на повітряній подушці, на повітряній каверні, екраноплани. Швидкісні однокорпусні та багатокорпусні судна.

10. Судна обмежених районів плавання.

Судна обмежених районів плавання. Різновиди. Особливості конструкції та специфічні вимоги. Особливості плавання суден обмежених класів відповідно до дозволених районів плавання, висот хвиль та процентне забезпечення.

Орієнтовні запитання для фахового іспиту

Запитання першого рівня складності

1. Назвіть типи суден за експлуатаційним призначенням.
2. Назвіть судна за типом двигуна.
3. Назвіть судна за типом рушія.
4. Надати визначення терміна «найбільша довжина судна».
5. Надати визначення терміна «довжина між перпендикулярами».
6. Надати визначення терміна «Габаритна ширина судна».
7. Надати визначення терміна «Осадка судна».
8. Надати визначення терміна «конструктивна ватерлінія судна».
9. Яки параметр корпусу судна визначається за допомогою відстані по висоті від діючої ватерлінії до лінії палуби біля борту?
10. Як ірня лебідка з вертикальним розташуванням вала - це...
11. Який з якорів у своїй конструкції має шток?
12. Що таке площина мідель-шпангоуту судна?
13. Що таке основна площина судна?
14. Що таке мідель-шпангоут?
15. Що таке діаметральна площина судна?
16. Де знаходиться носовий перпендикуляр?
17. Де знаходиться кормовий перпендикуляр?
18. За яким принципом визначається параметр «Повздожня координата центру тяжіння судна»?
19. За яким принципом визначається параметр «Поперечна координата центра тяжіння судна»?
20. За яким принципом визначається параметр «Вертикальна координата центра тяжіння судна»?
21. За яким принципом визначається параметр «Повздожня координата центра плавучості судна»?
22. За яким принципом визначається параметр «Поперечна координата центра плавучості судна»?
23. За яким принципом визначається параметр «Вертикальна координата центра плавучості судна»?
24. Якими параметрами характеризується посадка судна?
25. В якому випадку судно буде без крену та диференту (на рівному кілі)?
26. В якому випадку судно буде з диферентом у ніс?
27. Що таке центр тяжіння судна?
28. Що таке центр величини (плавучості) судна?
29. Що таке дедвейт судна?
30. Що таке водотоннажність судна (в тоннах)?
31. Що таке водотоннажність судна (в м³)?
32. Як розрахувати кількість прийнятого вантажу після завантаження?
33. Чим візуально визначається мінімально необхідний запас плавучості судна?

34. Навіщо судну необхідні марки заглиблення?
35. Яка головна ознака того, що корпус має поздовжню систему набору?
36. Яка головна ознака того, що корпус має поперечну систему набору?
37. Які елементи корпусу забезпечують поздовжню міцність корпусу?
38. Що таке шпація?
39. Навіщо потрібний таранний перетин?
40. Балка поперечного набору судна, що підтримує настил палуби (платформи).
41. Яка з перелічених характеристик не належить до фізичних властивостей рідини?
42. Який напрямок дії виштовхувальної сили?
43. За якої умови тіло тоне у рідині?
44. За якої умови тіло спливає на поверхню рідини?
45. Що таке кавітація ?
46. Вільна поверхня рідини у танках – це...
47. Назвіть морехідні якості судна.
48. Чим забезпечена непотоплюваність на судні?
49. Яким чином можна дещо знизити опір води рухові судна?
50. Що таке крок гребного гвинта?

Запитання другого рівня складності

1. Головні розміри корпусу судна.
2. Головні площини судна. Координати центра тяжіння та центра плавучості судна.
3. Пасивні та активні заспокоювачі качки.
4. Дедвейт і вантажопідйомність судна.
5. Поздовжня система набору корпусу судна та її елементи.
6. Поперечна система набору корпусу судна.
7. Коефіцієнти повноти корпусу судна.
8. Посадка та визначення осадки судна.
9. Призначення та характеристики якірних механізмів.
10. Охарактеризуйте водотоннажність судна без вантажу і з вантажем.
11. Призначення та характеристики судових водяних систем пожежогасіння.
12. Призначення та характеристики загальних судових систем .
13. Призначення та характеристики судових рятувальних засобів .
14. Призначення та характеристики судових енергетичних установок.
15. Призначення та характеристики швартовних механізмів.
16. Призначення та характеристики якірних механізмів.
17. Призначення та характеристики буксирних механізмів.
18. Охарактеризуйте архітектурні особливості суден.
19. Охарактеризуйте судові рушії.
20. Охарактеризуйте вантажні системи судна.

Список рекомендованої літератури

1. Давидов І. П., Кучер Ю. П., Сіряченко В. Ф. Теорія та будова судна : навч. посіб. / І. П. Давидов, Ю. П. Кучер, В. Ф. Сіряченко. – Одеса : НУ «ОМА», 2019. – 110 с.
2. Прадюх В. І. Будова та теорія суден : навч. посіб. для курсантів всіх ВНЗ / В. І. Прадюх. – Херсон : Точка, 2013. – 147 с.
3. Прадюх В. І., Капліна А. А. Морехідні якості судна : навч. посіб. / В. І. Прадюх, А. А. Капліна. – Херсон, 2016. – 98 с.
4. Сизов В. Г. Теорія корабля : навч. посіб. / В. Г. Сизов. – Одеса : Фенікс, 2003. – 284 с.

2. МОРСЬКА ПРАКТИКА

1. Рангоут і такелаж судна

Рангоутно-такелажне спорядження вітрильного судна. Рангоутно-такелажне спорядження судна з механічним двигуном. Такелажні роботи з тросами. Різновиди та застосування морських вузлів.

2. Матеріали і інструменти для нагляду за судном

Фарбувальні матеріали. Використання фарбувальних матеріалів. Інструменти і матеріали при ручному і механічному фарбуванні на судні. Нанесення лакофарбувальних покриттів. Безпека праці при їх виконанні.

3. Нагляд за технічним станом судна

Нагляд за судновим обладнанням, корпусом, палубними настройками, рубками, судновими приміщеннями, вантажними трюмами, баластними танками і цистернами питної води, вантажними приміщеннями. Суднові прибирання, санітарні аврали і протиепідемічні заходи.

4. Якірний пристрій та його технічна експлуатація

Технічна експлуатація якірного пристрою. Підготовка якірного пристрою та віддача якоря. Система дистанційної віддачі якоря.

5. Швартовні і буксирні пристрої

Швартовні операції. Швартовні троси. Буксирний пристрій. Технічна експлуатація швартовного і буксирного пристрою.

6. Гвинто-стерновий пристрій

Головний стерновий пристрій. Допоміжний стерновий пристрій. Вплив стерна і гвинта на керування судном. Технічна експлуатація стернового пристрою.

7. Вантажний пристрій

Вантажний пристрій, його призначення і розміщення на судні. Технічна експлуатація вантажного пристрою. Прийом, розміщення і здача вантажів на судні.

8. Рятувальні засоби і дії екіпажу в екстремальних умовах

Вантажний пристрій, його призначення і розміщення на судні. Технічна експлуатація вантажного пристрою. Прийом, розміщення і здача вантажів на судні.

9. Основи використання положень міжнародних правил МППЗС-72

Основи використання положень Міжнародних Правил МППЗС-72. Застосування світлових та звукових сигналів, сигналів лиха, коду сигналів МЗС-65; міжнародної системи позначення небезпек на морі МАМС.

10. Види і засоби зв'язку і сигналізації на морських суднах

Види і засоби зв'язку і сигналізації на морських суднах: суднові засоби зовнішнього і внутрішнього зв'язку та сигналізації. Міжнародна азбука Морзе та порядок її використання.

11. Основи організації служби на морських суднах

Загальні відомості про судна морського флоту. Основи організації служби на морських суднах. Екіпаж судна. Загальні обов'язки і дії екіпажа по судових тривогах. Охорона довкілля та запобігання забруднень з судна.

12. Дії екіпажу при аварійних ситуаціях

Організація дій екіпажу при аварійних ситуаціях. Рятування на морі. Протидія терористичним і піратським загрозам.

Орієнтовні запитання для фахового іспиту

Запитання першого рівня складності

1. Рослинні троси зазвичай використовуються для...
2. Морські блоки виготовляють з...
3. Яка щогла на вітрильнику розташована ближче до корми?
4. Тирування (тировка) тросів – це:...
5. Засоби індивідуального захисту при фарбувальних роботах...
6. Найефективніший спосіб миття танків на танкері...
7. Найпоширеніше на торговельних суднах використовують якір типу...
8. До одного з якірних стопорів належить...
9. Які фактори впливають на упор гвинта?
10. Допоміжний стерновий пристрій може виявитись необхідним...
11. Вантажопід'ємність легких стріл становить...
12. Для підйому бухт паперу в рулонах використовують...
13. Для перевезення зерна навалом обов'язкова наявність у трюмів...
14. До вантажного пристрою танкера належать...
15. Рятувальні жилети мають проходити перевірку контролюючим органом...
16. Вантажні судна необмеженого району плавання обладнуються рятувальними шлюпками, що забезпечують весь екіпаж...
17. Підвищений ризик травмування людей є ознакою спускових пристроїв...
18. Які звукові сигнали подає судно на ходу при обмеженій видимості?
19. Звукова сигналізація використовується за допомогою...
20. Сигнал лиха Азбукою Морзе...
21. Прапор МЗС «Yankee» позначає...

22. Яка посада на судні не відповідає терміну «CREW», а відповідає терміну «STAFF»?
23. Сигнал тривоги «людина за бортом»...
24. Що в першу чергу контролює той, хто здає вахту?
25. Які обставини можуть стати підставою для ухвалення рішення про залишення судна?
26. Що категорично забороняється в ситуації зіткнення з піратами, зокрема на борту?
27. Латеральні знаки системи МАМС використовуються для...
28. Раціон харчування шлюпочного спорядження складається з...
29. Суднові команди включають...
30. Інструктажі на борту бувають наступних видів...

Запитання другого рівня складності

1. Рангоутно-такелажне спорядження судна з механічним двигуном.
2. Фарбувальні матеріали. Підготовка до фарбувальних робіт.
3. Нагляд за судновим обладнанням, корпусом, палубними надбудовами, рубками, судновими приміщеннями, вантажними трюмами, баластними танками і цистернами питної води.
4. Суднові прибирання, санітарні аврала та протиепідемічні заходи.
5. Основні вимоги при експлуатація якірного пристрою.
6. Процес постанови судна на якір та знімання з якоря.
7. Швартовні операції. Склад обладнання та послідовність дій.
8. Технічна експлуатація швартовного пристрою.
9. Технічна експлуатація буксирного пристрою.
10. Стерновий пристрій. Головний стерновий пристрій.
11. Вплив стерна і гвинта на керування судном.
12. Вантажний пристрій, його призначення і розміщення на судні.
13. Технічна експлуатація вантажного пристрою.
14. Прийом, розміщення і здача вантажів на судні.
15. Рятувальні засоби і дії екіпажу в екстремальних умовах.
16. Рятувальні і чергові шлюпки. Їх різновиди та спорядження.
17. Рятувальні плоти. Способи їх застосування.
18. Технічна експлуатація рятувальних засобів.
19. Шлюпбалки і шлюпкові лебідки. Підготовка до спуску, спуск і підйом рятувальних шлюпок. Керування шлюпкою на веслах і катером в різних умовах. Дії екіпажу при покиданні судна.
20. МППЗС-72. Огляд правил та сфери застосування.
21. Основні та взаємні обов'язки суден за Правилами МППЗС.
22. Загальні відомості про судна морського флоту. Основи організації служби на морських суднах. Екіпаж судна. Основні суднові правила.
23. Розпис по суднових тривогах. Загальні обов'язки і дії екіпажу по судновим тривогам.
24. Організація вахтової служби на містку.

25. Протидії терористичним і піратським загрозам.

Список рекомендованої літератури

1. Железний Г. М., Задорожний А. І. Довідник капітана / Г. М. Железний, А. І. Задорожний. – Одеса : КП ОГТ, 2011. – 548 с.
2. Кодекс торговельного мореплавства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Міжнародний звід сигналів (МЗС-65) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://shop.odessaprint.com/product/flagi-mss-ims-flags-kartochki>
4. Правила міжнародних правил запобігання зіткненням суден на морі (МППЗС-72) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://shop.odessaprint.com/novosti/spravochnik-ekzamenator-po-ognyam-i-znakam-mppss-72-kartochki-2/2702>; <https://econadin.com/mizhnarodni-pravila-poperedzhennya-zitknen-suden-u-mori>
5. Рекомендації з організації штурманської служби на суднах України (РШСУ-98). – Одеса : ПівденНДІМФ, 2005. – 96 с.

3. ЛОЦІЯ ТА НАВІГАЦІЙНО-ГІДРОГРАФІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ВОДНИХ ШЛЯХІВ ТА АКВАТОРІЙ

1. Лоція як наука. Транспортна характеристика внутрішніх судноплавних шляхів. Суднові шляхи та їх габарити. Гарантовані і диференційовані габарити суднового шляху.
2. Елементи річки і річкової долини. Фази водного режиму річок. Долина річки і її основні елементи.
3. Поперечний ухил водотоку. Причини появи. Подовжений профіль річки. Річковий стік і розхід. Розподіл швидкостей течії в потоці. Загальна течія річкового потоку. Внутрішні і інші течії у водотоках.
4. Види звивистості. Поняття про коефіцієнт звивистості. Причини коливань рівнів води. Гідрологічні пости. Їх характеристика. Умовна і абсолютна відмітка рівня води. Поняття нуля гідрологічного поста. Графік коливання рівня води. Поняття зрізки рівня.
5. Наноси і їх види. Переміщення наносів. Види наносних утворень. Їх коротка характеристика. Види глинистих і кам'янистих утворень. Перекат і його елементи. Режим перекату. Кам'яністі перекаати.
6. Склад гідровузлів. Поняття про судноплавний шлюз. Його устрій. Класифікація судноплавних шлюзів. Принцип роботи судноплавного шлюзу. Організація пропуску суден через шлюзи. Види регулювання стоку води.
7. Коротка характеристика підхідних каналів до шлюзів. Водосховища і їх види. Зони водосховищ. Рівні води на водосховищі. Коливання рівнів води на озерах. Навігаційні небезпеки на водосховищах і озерах. Порти-притулки. Види морських гирл річок.

8. Призначення і види шляхових робіт. Руслоочищення. Днопоглиблення. Виправлення річок. Порти і їх види.

9. Зимовий режим річок, озер і морських гирл. Затони і зимівлі, їх види. Умови зимового відстою флоту.

10. Навігаційне обладнання внутрішніх водних шляхів Дніпровського басейну. Берегові знаки. Берегові інформаційні знаки. Плавучі навігаційні знаки. Знаки на мостах і шлюзах.

11. Навігаційне обладнання внутрішніх водних шляхів на р. Дунай. Берегові знаки. Берегові інформаційні знаки. Плавучі латеральні знаки. Знаки на мостах і шлюзах.

Орієнтовні запитання для фахового іспиту

Запитання першого рівня складності

1. До габаритів суднового ходу належать...
2. Судновий хід – це....
3. Кромка суднового ходу – це...
4. Термін «коліно» на ВВШ позначає...
5. Коефіцієнт звивистості позначає...
6. Яка зона дії ОППД?
7. Як освітлюється плавучий знак «розвилка фарватеру» на річці Дунай?
8. Яку форму має ходовий знак правого берега на річці Дунай?
9. Які кольори використовуються на перевальних знаках на річці Дунай?
10. Яка характеристика освітлення лінійних створів на річці Дунай?
11. На яких гідротехнічних спорудах використовують світлофор який одночасно освітлюється червоним та зеленим світлом?
12. Яким чином огорожуються небезпечні місця та навігаційні перешкоди на річці Дунай?
13. Який вигляд має береговий знак «Розгалуження фарватеру» на річці Дунай?
14. Осьова плавуча система розстановки знаків призначена для:...
15. Латеральна плавуча система розстановки знаків призначена для:...
16. Призначення ходових знаків.
17. Призначення перевальних знаків на ВВШ.
18. Призначення кромкових створів на ВВШ.
19. Яким чином позначаються рейди?
20. Яким чином визначається висота мосту на ВВШ?
21. В якій країні розташовано гирло річки Прут?
22. Яким чином позначається судноплавний прогін мосту на суден, що рухаються «зверху»?
23. Який знак позначає початок та кінець складної ділянки для судноплавства на ВВШ?
24. За яким принципом виставляють берегові знаки «Якір не кидати»?
25. Призначення репера на ВВШ...
26. Призначення прицільних створів на ВВШ...

27. Призначення морського навігаційного вогню...
28. Призначення плавучого знаку спеціального призначення...
29. Яка безпечна відстань наближення до плавучого знаку малої небезпеки?
30. Яке призначення осьового плавучого знаку МАМС?

Запитання другого рівня складності

1. Основні відомості про внутрішні водні шляхи. Їхня класифікація.
2. Гарантовані та диференційовані габарити суднового ходу. Концепція проектного рівня води.
3. Організація водомірних спостережень. Види водомірних постів
4. Причини виникнення поперечних нахилів водотоку. Їхня коротка характеристика.
5. Види руху рідини. Їхня характеристика. Концепція критичної швидкості.
6. Поняття про годограф. Види годографів.
7. Судноплавна класифікація перекатів. Їхня коротка характеристика.
8. Склад гідровузлів. Будова бетонної водозливної греблі.
9. Троянда вітрів. Принцип побудови та методика використання.
10. Сили, що формують вітрове хвилювання.
11. Форми вітрового хвилювання. Концепція крутості хвилі. Зміна параметрів вітрової хвилі при виході на мілководдя.
12. Особливості хвильового процесу. Вимірювання параметрів вітрової хвилі на судні..
13. Особливості зимового режиму озер, водосховищ, судноплавних каналів.
14. Умови зимової стоянки суден та у період весняного льодоходу.
15. Карти внутрішніх водних шляхів.
16. Довідкові посібники під час плавання на внутрішніх водних шляхах.
17. Інформація про зміни в умовах плавання на внутрішніх водних шляхах.
18. Явище «мертва води». Вплив на безпеку судноплавства у морських гирлах.
19. Вплив тижневого та добового регулювання на безпеку плавання в нижніх б'єсах.
20. Навігаційні ризики, характерні для великих озер.

Список рекомендованої літератури

1. Железний Г. М., Задорожний А. І. Довідник капітана / Г. М. Железний, А. І. Задорожний. – Одеса : КП ОГТ, 2011. – 548 с.
2. Капліна А. А., Прадюх В. І. Гідрометеорологія та елементи гідрології для судноводіїв : навч. посіб. / А. А. Капліна, В. І. Прадюх. – Херсон : ХДМА, 2016. – 128 с.
3. Завітаєв В. Л. Лоція та навігаційно-гідрографічне обладнання водних шляхів : навч. посіб. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 304 с.

4. Навігаційна річкова карта Дніпровського водосховища та річки Самара. – Державна установа «Держгідрографія». – Київ : ФДУ «Укрморкартографія», 2009. – 21 с.
5. Правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах України : наказ Міністерства транспорту України № 91 від 16.02.2004 р.
6. Рекомендації з організації штурманської служби на суднах України (РШСУ-98). – Одеса : ПівденНДІМФ, 2005. – 96 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного транспортного
університету

Олександр ГРИЩУК

20 травня 2025 р.

КРИТЕРІЇ

**оцінювання підготовленості вступників на фаховому іспиті
для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Морський та внутрішній водний транспорт»
(освітньо-професійна програма «Навігація і управління морськими
суднами»)**

Структура оцінки фахового іспиту

Оцінка фахового іспиту складається з балів, виставлених фаховою атестаційною комісією в результаті перевірки письмової роботи вступника, виконаної ним на фаховому іспиті, за відповіді вступника на кожне з 14 запитань білета фахового іспиту.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінку фахового іспиту визначають у такому порядку:

- 1) виставляють бали за відповіді на кожне запитання білета фахового іспиту виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;
- 2) обчислюють оцінку фахового іспиту за шкалою 100–200 за формулою:

$$O = 100 + \sum_{i=1}^{14} B_i$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е запитання.

Відповіді у чернетці не перевіряють та до уваги не беруть.

Критерії оцінювання відповідей на запитання

Відповідь на кожне запитання першого рівня складності (запитання з першого по десяте, які передбачають вибір вступником правильного варіанта відповіді із наведених у білеті 3 варіантів відповіді, із яких тільки один правильний) оцінюється у 2 бали (якщо вибрано правильний варіант відповіді) або 0 балів (якщо вибрано неправильний варіант відповіді із запропонованих у білеті варіантів відповіді, або вибрано більше одного варіанта відповіді, або не вибрано жодного варіанта відповіді).

Відповідь на кожне запитання другого рівня складності (запитання з одинадцятого по чотирнадцяте, які передбачають надання вступником розгорнутої теоретичної відповіді) оцінюється балами від 0 до 20 виходячи із наведених у таблиці характеристик відповіді.

Кількість балів	Характеристика відповіді
16–20	Повна, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого запитання в обсязі програми фахового іспиту; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %. Відповідь оцінюють у 20 балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання.
11–15	Досить повна, без суттєвих неточностей, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого запитання в обсязі програми фахового іспиту; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 70–90 %.
6–10	Не зовсім повна, із неточностями та окремими незначними помилками, наведена в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого запитання в обсязі програми фахового іспиту, демонструє здатність вступника відтворювати основну інформацію відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 50–70 %.
1–5	Фрагментарна, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого запитання в обсязі програми фахового іспиту, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання менше ніж на 50 %.
0	Відповідь не надано або надана відповідь не відповідає поставленому запитанню.

Оцінка фахового іспиту від 100 до 119 балів вважається незадовільною.

Голова фахової атестаційної комісії

канд. екон. наук, доцент

29 травня 2025 р.

Юрій КЛОЧКОВ

ДОДАТОК А
ФОРМА БІЛЕТА ФАХОВОГО ІСПИТУ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Голова Приймальної комісії

ФАХОВИЙ ІСПИТ

Освітній ступінь бакалавра

Спеціальність J5 «Морський та внутрішній водний транспорт»

Спеціалізація J5.01 «Навігація і управління морськими суднами»

Освітньо-професійна програма «Навігація і управління морськими суднами»

Білет № ____

Запитання I рівня складності

Запитання та варіанти відповідей	Позначення вступником вибраної відповіді
1. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
2. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
3. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
4. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
5. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	

6. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
7. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
8. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
9. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	
10. Текст запитання	
а) варіант відповіді	
б) варіант відповіді	
в) варіант відповіді	

Запитання II рівня складності

11. Текст запитання

12. Текст запитання

13. Текст запитання

14. Текст запитання

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради Навчально-наукового Київського інституту водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного 29 травня 2025 року, протокол № 1.

Голова фахової атестаційної комісії